

Міністерство освіти і науки України

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Науково-дослідний центр з проблем соціальної педагогіки та соціальної роботи НАПН України

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Жешувський університет (Республіка Польща)

Юньченський університет (Китайська Народна Республіка)

II Міжнародна науково-практична конференція

«НАУКА І ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

Збірник тез доповідей

16 - 17 листопада 2023 р.

ПОЛТАВА • ЛУБНИ • МИРГОРОД

М. Шевченко

Міністерство освіти і науки України
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Науково-дослідний центр
з проблем соціальної педагогіки та соціальної роботи
Національної академії педагогічних наук України
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Житомирський державний університет імені Івана Франка
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Жешувський університет (Республіка Польща)
Юньченський університет (Китайська Народна Республіка)

НАУКА І ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Тези доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції
(16–17 листопада 2023 року)

м. Полтава –Лубни – Миргород – 2023

Редакційна колегія:

Олена Караман – доктор педагогічних наук, професор, ректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Віталій Курило – доктор педагогічних наук, професор, голова вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», академіка Національної академії педагогічних наук України;

Ярослава Юрків – доктор педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Наталія Островська – кандидат педагогічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Наталія Краснова – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

*Рекомендовано до друку вченою радою
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол №4 від 24 листопада 2023 р.)*

Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку : тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 листопада 2023 року, м. Лубни). – Полтава; Лубни; Миргород, 2023. – 284 с.

Збірник тез підготовлено за доповідями учасників II Міжнародної науково-практичної конференції „**Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку**” (16–17 листопада 2023 року).

У матеріалах збірника висвітлено проблеми та перспективні напрями щодо розвитку науки і освіти в умовах зовнішніх та внутрішніх викликів; визначення тенденцій та перспектив розвитку науки і освіти в глобальному та національному вимірах; узагальнення інноваційного педагогічного досвіду в контексті реалізації концепції освіти впродовж життя.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ:

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ НАУКИ І ОСВІТИ В ГЛОБАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ

Валенкевич Ольга Вадимівна

Освітній потенціал чеських музеїв як засіб виховання учнів
загальноосвітніх шкіл 10

Левчик Наталія Стефанівна

Проблема усвідомленого батьківства в США, Великій Британії та
Україні в умовах сучасних викликів: порівняльний аналіз..... 14

Николаєва Валентина Іванівна

Інтеграція до світового, європейського освітнього й наукового
простору: досвід та виклики сьогодення 18

СЕКЦІЯ:

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ

Абрамов Дмитро Олександрович, Лебедик Леся Вікторівна

Роль педагога закладу позашкільної освіти у формуванні в
учнівської молоді професійних ціннісних орієнтацій в умовах війни 22

Дубовой Олександр Володимирович, Тімченко Олександр Сергійович

Розвиток силових якостей юнаків засобами пауерліфтингу в умовах
ДЮСШ 26

Кікінежді Оксана Михайлівна, Кравець Володимир Петрович

Стратегії гендерної освіти в умовах сучасних викликів 29

Кокоза Вячеслав Михайлович, Лебедик Леся Вікторівна

Основні складники іміджу керівника закладу позашкільної освіти... 34

Кухта Катерина Олексіївна

Нова бухгалтерія – якою вона має бути?..... 38

Ларіонова Наталія Борисівна

Особистісно орієнтований підхід: сутність і шляхи реалізації 42

Лебедик Леся Вікторівна

Проектування форм організації навчання майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в умовах війни 46

Мешко Галина Михайлівна, Гавришок Олег Борисович

Формування професійної відповідальності фахівця: стан сучасного наукового дискурсу 50

Мироненко Ніна Миколаївна

Напрями соціальної роботи на підприємстві в умовах сучасних викликів і загроз 53

Мисан Костянтин Леонтійович, Лебедик Леся Вікторівна

Професійна толерантність як інтегративна характеристика професійної діяльності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в умовах магістратури 57

Місько Вадим Володимирович, Стрельніков Віктор Юрійович

Розвиток інформаційної компетентності педагога закладу позашкільної освіти в умовах війни 60

Опошнян Олександр Іванович, Лебедик Леся Вікторівна

Організаційно-педагогічні умови модернізації системи планування роботи закладу позашкільної освіти 64

Парфанович Андрій Ярославович, Парфанович Іванна Іванівна

Актуальність формування здорового способу життя у сучасному вимірі..... 67

Пустяк Руслан Анатолійович, Лебедик Леся Вікторівна

Досвід підготовки майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти до організації і здійснення інклюзивної освіти..... 71

Стрельніков Віктор Юрійович

Ознаки неперервної освіти, яка стимулює індивідуальну освітню траєкторію педагога в умовах війни..... 75

Трубавіна Ірина Миколаївна, Помазановський Артем Олександрович, Козуб Владислав Юрійович, Пірлік Кирило Анатолійович

Актуальні питання збереження ментального здоров'я та психосоціальної підтримки населення в воєнний стан..... 79

Федоров Михайло Володимирович

Фактори та чинники активізації волонтерської діяльності в Україні... 83

Черкашина Анастасія Сергіївна

Особливості відбору спортсменів у велосипедному спорті..... 87

Шевченко Олександр Володимирович, Іонова Ірина Миколаївна

Використання маркетингових підходів до надання послуг в освітній сфері: вітчизняний досвід..... 90

Юрків Ярослава Ігорівна

Мотивація особистості: теоретичний аспект 94

СЕКЦІЯ:

**НАПРЯМИ І ЗМІСТ РЕФОРМУВАННЯ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

Мозолюк-Боднар Людмила Миколаївна

Форми навчання дітей в умовах війни..... 98

Отрощенко Наталія Леонідівна, Адирова Вікторія Володимирівна

Формування соціально-професійних компетентностей здобувачів закладів загальної середньої освіти як наукова проблема..... 101

Савелюк Наталія Михайлівна

Розвиток продуктивного мислення молодших школярів в умовах НУШ 104

Харчинська Ярослава Валеріївна

Організація взаємодії вчителя початкової школи з батьками учнів з особливими освітніми потребами 110

Шембарецька Ольга Сергіївна

Особливості категорії навчальні труднощі у системі освітніх труднощів дітей з особливими освітніми потребами 112

СЕКЦІЯ:

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ, ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ
ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМ І ВИКЛИКІВ**

Бабчук Галина Ігорівна

Особливості викладання спортивного масажу як методу поліпшення функціонального стану спортсменів 117

Вчорашній Віталій Володимирович

Особливості навчально-тренувального процесу юних плавців..... 118

Голуб Сергій Сергійович Розвиток вітчизняної професійної освіти у ХХІ столітті (проблеми і перспективи).....	121
Губар Олександра Євгенівна Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти.....	125
Дубасенюк Олександра Антонівна Підготовка здобувачів вищої педагогічної освіти у контексті ресурсного підходу	129
Кравчук Людмила Степанівна Пріоритетність саморозвитку в професійній підготовці фахівця спеціальної освіти	133
Крикунова Олена В'ячеславівна, Соболєнко Ольга Іванівна Застосування активних методів навчання у процесі підготовки майбутніх соціальних працівників	137
Кушнірук Олександр Миколайович Гармонійний фізичний розвиток юних спортсменів засобами боротьби ушу	141
Литвинова Наталія Анатоліївна Самоосвіта як складова підвищення професійної компетентності соціального педагога	144
Лучко Юлія Іванівна Роль інформаційних технологій у розвитку професійних компетентностей здобувачів вищої освіти	146
Максимовська Наталія Олександрівна Сутність та особливості дистанційного навчання майбутніх менеджерів культури в умовах військового стану	149
Малишев Станіслав Артурович, Хіцан Денис Юрійович, Якушин Денис Вадимович Формування лідерського потенціалу студентської молоді у процесі вивчення педагогічних дисциплін	152
Мешко Галина Михайлівна, Мешко Олександр Іванович, Фіткайло Михайло Іванович Комплексна програма формування професійної стресостійкості майбутніх менеджерів у процесі магістерської підготовки	155

у студентів лідерських якостей. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів*. 2023. С. 644–647.

3. Дзевицька Л. С., Цапко А. М., Солтис Н. В. Забезпечення розвитку soft skills у студентів вищих навчальних закладів: інноваційні стратегії та ролі освіти. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія, Серія «Медицина»*. №14 (32). 2023. С.149–160.

4. Попова О. В. Цапко А. М. Екстеріоризація лідерського потенціалу здобувачів вищої освіти у процесі формування в них активної соціальної позиції. *Педагогічні науки: теорія та практика*. Запоріжжя. 2022. №1 (41). С. 285–291.

Мешко Галина Михайлівна,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль

Мешко Олександр Іванович,

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль

Фіткайло Михайло Іванович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СТРЕСОСТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У ПРОЦЕСІ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Праця менеджера супроводжується інформаційним
перевантаженням, величезною психоемоційною напругою,

характеризується постійною багатозадачністю. Менеджери як представники стресогенної професії потребують захисту, особливо в умовах сучасних викликів і загроз. Ефективним способом захисту від професійного стресу є формування стресостійкості майбутніх менеджерів на етапі навчання у закладі вищої освіти, оволодіння ними основами стрес-менеджменту в управлінській діяльності. Стресостійкість забезпечує не тільки успішність подолання професійного стресу, а й є важливим чинником ефективності і надійності управлінської діяльності. Стійкість до стресу детермінує працездатність менеджера і стан його професійного здоров'я.

Результати проведеного нами дослідження свідчать про посилення негативних тенденцій у психологічному самопочутті менеджерів під час воєнного стану, зростання захворювань стресової етіології, недостатній рівень саморегуляції емоційних станів, підвищення рівня тривожності, домінування неконструктивних копінг-стратегій [1], а також невисокі показники професійної стресостійкості та резильєнтності [2].

У психолого-педагогічній науці дослідження в основному спрямовуються на попередження виникнення стресу у фахівців. Недостатньо вивченими є шляхи і технології формування професійної стресостійкості майбутніх менеджерів. Тому мета дослідження полягає в розробленні комплексної програми формування професійної стресостійкості майбутніх менеджерів, визначенні змісту, напрямів і шляхів її реалізації на етапі магістерської підготовки.

Під час розроблення комплексної програми формування професійної стресостійкості майбутніх менеджерів ми спиралися на положеннях психоенергетики, психосоматики, духовної психології й ортобіотики про взаємозв'язок психічного і фізичного здоров'я, психологічного, фізичного та емоційного благополуччя. Зокрема про те, що вирішення психологічних проблем сприяє позбавленню від багатьох фізичних недуг, досягнення емоційного благополуччя спричиняє позитивні зміни у фізичному самопочутті, зміцнення психічного здоров'я сприяє покращенню фізичного здоров'я. Ми

враховували те, що стан емоційної сфери майбутнього менеджера визначає його самопочуття і впливає на стан фізичного здоров'я та рівень працездатності.

Розроблена нами комплексна програма формування професійної стресостійкості майбутніх менеджерів на етапі магістерської підготовки передбачає пошук й активізацію ресурсів стресостійкості, формування конструктивних копінг-стратегій в управлінській діяльності, розвиток асертивності, гармонізацію їх особистості. Визначено шляхи реалізації означеної програми: лекційно-просвітницька робота, практичні заняття, індивідуальна консультативно-методична робота, тренінгова практика, виконання майбутніми менеджерами системи спеціально розроблених завдань під час управлінської практики, самостійна та науково-дослідницька робота магістрантів.

На формування професійної стресостійкості майбутніх педагогів спеціально орієнтований розроблений нами курс «Стрес-менеджмент у професійній діяльності», орієнтований на оволодіння методами оптимізації рівня стресу, способами саморегуляції психологічного стану під час стресу, антистресовими саногенними психотехнологіями і психотехнологіями самооздоровлення, сучасними технологіями профілактики посттравматичних стресових розладів. Зміст курсу розкриває сутність, критерії і чинники професійного здоров'я; знайомить з основами стрес-менеджменту в управлінській діяльності, сучасними оздоровчими технологіями, психотехнологіями самооздоровлення; сприяє попередженню виникнення емоційного вигорання, формуванню готовності до професійної самореабілітації.

Майбутніх менеджерів знайомимо:

- з сутністю та особливістю професійного стресу (відсутність яскраво виражених сильних подразників і наявність значної кількості малих, постійно діючих подразників, які акумулюються і спричиняють яскраво виражені стресові стани);
- його видами (інформаційний, емоційний і комунікативний);

- групами стресорів (стресори організації і змісту діяльності; стресори, пов'язані з професійною кар'єрою; стресори, пов'язані з оплатою праці; стресори, пов'язані із взаєминами на роботі; неорганізаційні джерела стресу; (проблеми в сім'ї, життєві кризи, фінансові проблеми, конфлікти особистісних цінностей із цінностями, які декларуються організацією);

- формами (професійний стрес досягнень, стрес конкуренції, стрес через гроші, стрес підпорядкування, стрес через страх втратити роботу);

- проявами стресу в професійній діяльності (фрустрованість, дисгармонії особистості, тривожність, виснаження, емоційне вигорання).

У процесі читання курсу проводиться антистрестренінг, спрямований на:

- мобілізацію особистісних і нервово-психічних ресурсів, пошук ресурсів збереження психологічної стійкості в умовах воєнного стану;

- зниження градусу емоційного негативного реагування на стресогенні ситуації;

- формування вмінь саморегуляції емоційних станів й опанування психотехніками самовпливу;

- оволодіння конструктивними копінг-стратегіями;

- формування саногенного мислення;

- усунення невротичних компонентів внутрішнього світу і гармонізацію їх особистості.

Сучасна психологічна наука має великий арсенал засобів управління стресовими станами, способів оптимізації функціональних станів фахівця, методів попередження негативних емоційних станів, які ми використовуємо і на етапі магістерської підготовки майбутніх менеджерів. Зосереджуємо увагу на методах нейтралізації професійного стресу (аутогенне тренування, релаксація, дихальна гімнастика, фізичні вправи, психотерапія, системабіологічного зворотнього зв'язку, фізіотерапевтичні заходи (масаж, електросон), голковколювання.

Знайомимо з методами оптимізації функціональних станів організму: організаційними (забезпечення оптимальних умов праці і відпочинку, раціональна організація робочих місць, створення сприятливого соціально-психологічного клімату в організації, підвищення моральної і матеріальної зацікавленості в результатах праці) та психологічних (вплив кольором і функціональною музикою, вплив на біологічно активні точки, оздоровчі фізичні вправи. переконання і навіювання, самонавіювання й аутотренінг, дихальна гімнастика, медитація), а також фізіологічними методами регулювання професійного стресу (масаж, акупунктура, фізичні вправи і прояви (плач, сміх), м'язова релаксація, дихальні техніки).

Сьогодні, в умовах воєнного стану, акцентуємо увагу на тому, що для нейтралізації стресу необхідним є вплив на свій організм на трьох рівнях: фізіологічному (сон, харчування за графіком, відпочинок); вплив на свідомість (зміщення фокусу уваги, «не застрягання» на проблемі, скерування енергії на допомогу людям); вплив на підсвідомість (робота з внутрішніми «непропрацьованими» моментами, усвідомлення тригерів).

На теперішній час потребує розроблення система формування професійної стресостійкості майбутніх менеджерів на етапі навчання у закладі вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Мешко Г. М., Мешко О. І. Копінг-стратегії в управлінській діяльності керівника закладу загальної середньої освіти. *Сучасні аспекти модернізації науки : стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали XXIV Міжнародної науково-практичної конференції, Орхус, Данія, 07 вересня 2022 р. / за ред. І. В. Жукової, Є.О. Романенка. Орхус ГО «ВАДНД», 2022. С. 443–446.

2. Development of Future Managers' Resilience as a Condition for Efficiency and Reliability of Management Activities / Kravets V., Meshko H., Meshko O., Leskiw A., & Habrusieva N. *SHS : Web of Conferences*. 2021. Volume 100. 2003.